

Hoofdstuk 127

Lieve kleinkinderen,

Deze keer als inleiding op een verhaal uit de bijbel geen verhaaltje, maar een gedicht, gemaakt door Nicolaas Beets, dat ik vroeger op de Kweekschool in Dokkum moest leren.

DE MOERBEITOPPEN RUISCHTEN

*'De moerbeitoppen ruischten;'
God ging voorbij;
Neen, niet voorbij, hij toefde;
Hij wist wat ik behoefde,
En sprak tot mij;*

*Sprak tot mij in de stille,
De stille nacht;
Gedachten, die mij kwelden,
Vervolgden en ontstelden,
Verdreef hij zacht.*

*Hij liet zijn vrede dalen
Op ziel en zin;
'k Voelde in zijn' vaderarmen
Mij koest'ren en beschermen,
En sluimerde in.*

*De morgen, die mij wekte
Begroette ik blij.
Ik had zo zacht geslapen,
En Gij, mijn Schild en Wapen,
Waart nog nabij*

Hoofdstuk 127 - Reis naar de Godsberg - 1 Koningen 19

En heel die lange nacht, terwijl de regen op de aarde neerstroomde, kon Elia niet slapen. Hij was te moe en had te veel meegemaakt. In gedachten beleefde hij nog een keer alles van hij die dag: het dansen van de Baälpriesters, het vuur dat uit de hemel kwam, het gejuich van het volk en de eerste regendruppels. Hoe zou je dan ook kunnen slapen?

En toch had hij zich deze avond en nacht anders voorgesteld.

Hij had gedacht dat hij heerlijk zou slapen en dat de Heer hem in een droom zou verschijnen. En dat God hem verder de weg zou wijzen van wat hij moest doen. In plaats daarvan kon hij niet in slaap komen en lag hij maar te draaien van de ene zij op de andere. En steeds was daar het machtig ruizen van de regen.

Het machtig ruizen van de regen.

Heel langzaam en onverklaarbaar kwam in hem de twijfel. Was het gisteren wel de grote ommekeer geweest? Zou het volk nu wel de Heer gaan dienen? Of geloofden ze het nu wel weer, nu de regen gekomen was en er binnenkort weer gezaaid kon worden? En koning Achab, wat zou hij doen? Hij was wel erg blij met de regen geweest, maar bij een man zoals koning Achab wist je het maar nooit. *Die dacht toch alleen maar wat goed voor hemzelf was.* Verder gaf hij om God noch zijn gebod. Voor hem was het gelijk of je nu een offer bracht aan het gouden kalf in Bethel of aan God de Heer. En zijn vrouw Izébel zou er alles aan doen om haar Baälpriesters te wreken.

Wat zou ze kwaad zijn geweest, toen ze het hoorde! Jarenlang hadden deze achthonderdvijftig priesters bij haar aan tafel zitten eten. Nog zag hij hen de berg opkomen, zeker van hun overwinning. En nu lagen ze daar buiten in de regen, dood. Als deze regen aanhield, dan zou de beek Kison een wild bruisende stroom worden en zou het de lijken meenemen naar de Grote Zee. Zo zuiverde de Heer het land van alles wat onzuiver en onheilig was....

Maar zelf was Elia daar ineens niet meer zo zeker van. Hij had van de Heer geen opdracht gekregen om deze mannen te doden en was dit wel naar des Heren wil geweest? Soms was de Heer zo onbegrijpelijk goed voor heidenen....

Met een diepe zucht draaide hij zich nog een keer om. Gisteren was alles zo eenvoudig: een teken uit de hemel voor Gods kinderen en voor de vijanden de

scherpte van het zwaard. Waarom zag tijdens deze lange, duistere nacht het er allemaal zo anders uit? En dat de Heer hem nu niets te zeggen had! Het dreigende zwaard van Izébel hing boven zijn hoofd en een zwijgende God in de hemel.

De zon kwam al bijna op toen hij eindelijk in een onrustige slaap viel....

Hevig geschrokken werd Elia wakker. Luid werd er op de deur geklopt. Buiten klonk een onbekende stem. Dat is om mij, dacht hij. Soldaten van koningin Izébel! Heer, God in de hemel, waar heb ik dat aan verdiend? Later wist hij zelf niet meer hoe hij de deur geopend had. Maar er stonden geen soldaten voor de deur zoals hij gedacht had, maar slechts één enkele ruiter, hoog op z'n paard.

In een door de regen doorweekte mantel en met zijn zwaard in de hand vroeg de ruiter: 'Bent u Elia, de Godsman uit Tisbe?'

Dit is het laatste, dacht Elia, het laatste dat ik hier op deze wereld zie. Nu ga ik dood.

'Ja, dat ben ik,' antwoordde hij.

'Luister,' dwong de vreemde stem. 'Morgen om deze tijd, zo zegt koningin Izébel, zult u net zo dood zijn als mijn priesters. Als dat niet zo is, mogen de goden mij straffen.'

De ruiter trok aan de teugels, liet zijn paard draaien en reed weer weg door de grijze ochtendschemering. Niet één keer zag hij om, alsof hij zeggen wilde: je mag wel weglopen, maar vinden doen we jou zeker!

Bent u Elia, de Godsman uit Tisbe?'

De ruiter was al uit het zicht en Elia stond daar nog steeds in de deuropening. Het hart sloeg hem in de keel. Hij had geen gevoel meer in zijn benen. Zojuist had hij de dood in de ogen gezien, maar hij leefde nog. Maar hoe moest het nu verder? Straks kwam hij terug met veel soldaten en dan werd hij wel gedood. Izébel wilde haar wraak hebben en Achab liet haar gewoon haar gang gaan. Niemand kon tegen Izébel op. De koning niet en hij zelf ook niet. *En God de Heer liet niets van zich horen....*

Maar hij bleef hier niet! Hij liet zich niet als een offerdier afslachten. Hij ging weg, het land uit. Vlug riep hij zijn dienaar en zei tegen hem: ‘Maak alles klaar voor een lange reis. Het gaat om ons leven. Izébel wil ons doden.’

Nog geen uur later vertrokken ze, het zuiden in, naar het land van Juda. Pas bij de stad Hebron gunde Elia zichzelf een korte rustpauze.

Hebron was een goede plek om tot rust te komen. Maar hier blijven wonen, waar een dochter van koning Achab getrouwd was met de koning van Juda en hier dus de koningin was? Nee, dat kon niet. Ook hier zou hij voor de wraak van koningin Izébel niet veilig zijn. Hij moest verder. Alleen was de vraag waarheen. Lang hoefde hij niet er niet over na te denken. Niet ver vanaf de poorten van de stad Hebron begon de grote woestijn, waar vroeger in oude tijden Mozes veertig jaar lang met het volk Israël rondgetrokken had. Ook Mozes had het niet altijd gemakkelijk gehad, maar volgens Elia **niet** zo zwaar als hij het nu had. Eens, lang geleden had het volk Israël om het gouden kalf gedanst en Mozes had zijn Levieten de opdracht gegeven om veel mensen die daaraan meegedaan hadden, te doden. Nee, spijt had Elia niet meer dat hij de afgodspriesters gedood had. Mozes zou het niet anders hebben gedaan.

Ineens wist Elia waar hij naar toe wilde gaan: hij ging naar de berg Horeb, waar Mozes de Heer had gezien. De plek waar God met zijn volk Israël een verbond gesloten had.

De berg Horeb.

Een gemakkelijke reis zou het niet worden, maar hij had het zichzelf nog nooit gemakkelijk gemaakt. In ieder geval zou hem de reis en de stilte om hem heen goed doen. En op de berg-van-Mozes zou de Heer hem verschijnen en tot hem spreken. Zijn besluit stond vast: Hij ging naar de Horeb! Tegen zijn dienaar zei Elia dat hij terug naar huis moest gaan.

Op zijn reis-naar-God moest hij alleen zijn.

De volgende ochtend ging Elia op reis. Hij was nog niet eens goed uitgerust van zijn vlucht uit Israël en ervaring met reizen door de woestijn had hij niet. Zo ver hij kon kijken was er geen mens te bekennen. Maar hij had nu ook geen verlet van mensen. Nadat hij uren lang gelopen had begon hij zijn lichaam te voelen. Maar na de nodige middagrust, toen de zon zijn hoogste stand had bereikt, zette hij moedig zijn reis voort. Natuurlijk ging hij verder. Hij was geen man van opgeven. Maar hij liep al langzamer en hij voelde dat langzaam zijn krachten hem begaven.

Mismoedig liet hij zich vallen onder de takken van een bremstruik. Bitter dacht hij: dit is het einde. Ik kan niet meer. Nooit zal ik de berg van de Heer bereiken. Nooit zal ik op de plek staan waar God met Mozes gesproken heeft zoals een man met zijn vriend praat. Het was duidelijk: hij was geen Mozes! Geen wonder dat de Heer niet naar hem omzag. Hij werd te oud. Zijn worsteling op de Karmel was zijn laatste krachtingspanning geweest. Uit de grond van zijn hart bad hij: *‘Heer, het is genoeg geweest, laat mij hier in de wildernis maar doodgaan.* Ik ben het niet waard om nog langer te leven. Ik ben niet beter dan mijn voorouders.’

Maar God die barmhartig is verhoorde zijn gebed niet. In plaats dat Elia stierf, viel hij in een diepe slaap. Pas de volgende dag werd hij weer wakker, omdat een hand hem aanraakte. Hij hoorde een stem zeggen: ‘Kom overeind en eet.’

Dit moest het werk van een engel zijn.

Verbaasd keek Elia om zich heen. Droomde hij? Maar naast zich zag hij vers brood en een kruik met water staan. Dit moest het werk van een engel zijn geweest. Hij dacht op dat moment niet meer aan sterven en doodgaan. Hij at van het brood en dronk van het water. Het smaakte hem goed. Daarna ging hij weer liggen en sliep de hele dag en de nacht daarop.

Pas toen maakte de engel hem weer wakker en zei tegen hem: 'Kom overeind en eet, want anders zou jouw reis naar de berg Horeb te ver en te zwaar zijn.'

Deze keer stond er meer eten voor hem klaar dat hij met smaak opat. Toen hij het ophad voelde hij zich sterker dan hij in jaren was geweest. Hij dacht niet meer aan doodgaan. Hij wist dat hij de Godsberg zou zien en dat de Heer hem niet vergeten was.

Elia vervolgde reis, maar deze keer liep hij niet zo gehaast als eerder. Hij maakte korte dagreizen en na veertig dagen bereikte hij de berg Horeb.

Omdat het al laat in de middag was zocht hij eerst een onderkomen waar hij kon gaan slapen. In een spelonk vond hij een goed plekje voor de nacht.

De volgende ochtend was hij al vroeg wakker. De lange reis was hem niet zwaar gevallen. Hij voelde zich gezond en sterk, maar de oude moed en zijn enthousiasme had hij nog niet weer teruggekregen. Het was goed om hier op deze heilige berg te zijn, maar hier kon hij niet altijd blijven. En waar moest hij dan heen? In Israël was geen plek meer voor hem. Zou hij voor altijd een zwerver moeten blijven?

Daar hoorde hij de stem van de Heer: 'Elia, waarom ben jij hier?'

Elia schrok niet. En over een antwoord hoefde hij niet na te denken. Dat had hij tijdens zijn lange reis al gedaan.

Hij zei: 'Heer, machtige God, ik heb met al mijn kracht in mij voor u gevochten. Maar de Israëlieten blijven ontrouw aan u. Ze hebben uw altaren verwoest en uw profeten gedood. Ik ben de enige die nog is overgebleven. En nu willen ze mij ook nog doden!'

'Ach Heer, en nu willen ze mij ook nog doden!'

De Heer wist, zelfs nog beter dan Elia zelf, dat hij de waarheid gesproken had. Elia had moedig voor de Heer gestreden. Het was waar dat de profeten des Heren gedood waren. En dat koningin Izébel hem haatte was ook waar. Maar toch was de Heer niet tevreden met Elia's antwoord.

Elia dacht dat het zonder hem in Israël niet meer goed zou komen. Maar, ook als hij er niet meer was, ook dan zou God zijn volk niet verloren laten gaan.

Elia mocht nooit denken dat het voortbestaan van Israël van mensen afhankelijk zou zijn.

Nee, het antwoord van Elia kon beter, moest beter! De Heer gaf hem tijd om over een beter antwoord na te denken. Eerst ging de Heer hem zijn almacht laten zien. Misschien dat dan Elia beter inzicht kreeg in de grote dingen van Gods Koninkrijk.

‘Elia, kom uit de spelonk vandaan en ga buiten op de berg staan.’

Elia werd erg blij. Nu zou het gebeuren waar hij zo lang op gewacht had. God zou hem verschijnen en hem zeggen wat hij moest doen. Eén keer had Mozes, op deze zelfde berg God van achteren mogen zien. En nu vandaag was het zijn dag! De lange reis naar de berg Horeb was niet vergeefs geweest. Blij stond hij daar in de opening van de spelonk. Het kreeg niet eens de gedachte dat hij er niet klaar voor was om God te ontmoeten, Hem te mogen zien. Elia verwachtte het nog steeds van macht en geweld, van oordeel en straf. Hier stond hij, Elia, de profeet uit Tisbe. *Hij was er klaar voor: de Heer kon maar komen!*

Geheel onverwachts stak er een geweldige stormwind op, die bergen verscheurde en rotsen verbrijzelde. Zand stoof omhoog en viel als hagelstenen zo scherp weer naar beneden. Bomen waaiden om. Nog nooit eerder had Elia zo'n storm meegemaakt. Nu kwam de Heer, nu zou zijn Stem dreunend te horen zijn boven het lawaai uit van de hevige storm. Nu zou Hij zeggen wat Elia moest doen met dat ongehoorzame volk.

Even onverwachts als de storm gekomen was, was hij voorbij. God sprak niet in de storm!

Een geweldige stormwind.

Direct daarna was er een aardbeving. De aarde schudde op haar grondvesten. Maar ook in de aardbeving was God niet. Het viel Elia bitter tegen. Was dit niet meer dezelfde God van vroeger bij Mozes? En daar kwam het derde teken: vuur! Nu twijfelde Elia niet meer: God kwam op deze aarde in vuur en bliksem. Het teken van zijn toorn en straf.

Op de Karmel had God vuur laten neerkomen op het altaar. Dat was een teken geweest van genade en trouw. Maar dit was het vuur van zijn boosheid.

Elia dacht: Hoe kon ik toch zo dom zijn om te vluchten voor koningin Izébel. Er is een God, die komt met de bliksem en vuur! Elia was niet bang meer. Alles zou hij doen wat God van hem vroeg, hoe zwaar en moeilijk het ook zou zijn.

Hevig onweer.

Maar ook in deze vlammen kwam God niet. Het onweer dreef voorbij en in de opening van de spelonk stond Elia te wachten. Vergeefs....

Hij werd verdrietig, want waarom was God niet, zoals hij dacht dat God was? Ja, zoals God volgens hem *moest* zijn!

Waarom kwam God nu niet in een hevige storm? Waarom niet in een aardbeving of in vuur? God was toch almachtig en strafte de mensen, wanneer ze dat verdiend hadden!

In de nare, onheilspellende stilte voelde Elia plotseling een zachte suizen van de wind op zijn gloeiend hete wangen. Hij ging naar buiten en deed de mantel voor zijn gezicht. Zo wachtte hij op de Here God. Mozes had het licht van Gods gezicht niet mogen zien. Ook Elia durfde niet met zijn blote ogen naar Gods Heerlijkheid te kijken.

Weer klonk de Stem van God: ‘Elia, waarom ben jij hier?’

Elia werd doodsbang. Het was weer dezelfde vraag en hij kon met geen mogelijkheid een beter antwoord bedenken. Daarom gaf nog een keer precies hetzelfde antwoord. Dat hij zijn uiterste best voor de Heer gedaan had en dat de

kinderen van Israël hun verbond met de Heer verbroken hadden. Dat alle profeten gedood waren en dat ze hem nu ook wilden doden. En als je goed naar de woorden van deze Godsmen luisterde, *hoorde je ook het verwijt aan God*: had de Heer er nu niet voor kunnen zorgen dat alle plannen van koningin Izébel mislukt waren? Nee, Elia antwoordde de Heer met precies dezelfde woorden als de eerste keer. Hij stond voor wat hij gezegd had!

De profeet Elia op de berg Horeb.

De Heer vroeg het niet voor de derde keer. Hij werd ook niet boos en sprak zijn dienstknecht ook niet streng toe. Maar in zijn grote gunst wees de Heer hem de weg die hij nu moest gaan. En Hij had nieuw werk voor Elia te doen.

‘Jouw leven in gevaar, Elia? Ga naar de woestijn van Damascus en blijf daar tot Ik jou naar Israël stuur. En dan Elia: jij bent een man van storm en vuur. Jij denkt dat het niet goed met je volk kan komen, wanneer ik geen oordelen en rampen stuur. Nu heb jij gelijk, Elia. Ik zal ervoor zorgen dat er drie mannen in Israël komen, die zullen zijn als een hevige storm, met vuur en onweer.

Jij moet nu Hazaël zalven tot koning over Aram. Daarna moet je ook Jehu, de zoon van Nimsi zalven tot koning over Israël. En tot slot moet je Elisa, de zoon van Safat zalven als profeet in jouw plaats. En zo zal het gaan: iedereen die niet gedood wordt door Hazaël, zal gedood worden door Jehu. En de mensen die niet gedood worden door Jehu zullen door Elisa gedood worden.

Maar Elia, denk niet dat alles alleen maar goed kan komen door macht en geweld, door wraak en oordeel, door storm en vuur. Ik, jouw God ben ook een God van het zachte suizen van de wind! Jij denkt dat je alleen overgebleven bent en dat het volk Israël niet kan voortbestaan zonder gewelddadig ingrijpen. Maar zo is het niet, Elia! *Want in het land Israël zijn er nog zeventuizend mensen, stille vrome mensen die jij niet kent, die de Baäl **niet** aanbeden hebben.* En ik zal voor hen zorgen wanneer al dat geweld gaat losbarsten!’

Diezelfde dag begon Elia aan zijn terugreis. Hij was blij dat de Heer naar hem omgekeken had en dat hij binnenkort weer aan het werk mocht gaan. Hij schaamde zich dat hij zo weinig stil had gestaan bij Gods liefde voor alles wat in ogen van mensen onbelangrijk was. Want diezelfde Heer die de machtigen op deze wereld, zoals de koning in Aram en de krijgsoverste in koning Achabs leger, dwingt om zijn wil te doen, diezelfde Heer zorgde ook voor de zeventuizend vrome mensen waarvan niemand hun bestaan kende.

De reis naar de berg Horeb was niet vergeefs geweest. Elia durfde zijn werk weer aan. God zou hem helpen! Met grote, moedige stappen liep hij verder.